

Список використаних джерел

1. Безопасность продуктов питания / Всемирная организация здравоохранения: офіційний сайт [сайт]. – Режим доступу: <https://www.who.int/ru/news-room/fact-sheets/detail/food-safety#>. – Назва з екрану.
2. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 № 771/97-ВР / Верховна рада України: офіційний веб-портал [сайт]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр>. – Назва з екрану.
3. Простежуваність харчових продуктів: основні питання. Перший в Україні довідник / Держпродспоживслужба [сайт]. – Режим доступу: http://www.consumer.gov.ua/Pictures/Files/Editor/document/Ветеринарія-безпе́чність/інструкції%20-пам'ятки/Tr1_web.pdf. – Назва з екрану.
4. Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин : Закон України від 23.12.1997 № 771/97-ВР / Верховна рада України: офіційний веб-портал [сайт]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр>. – Назва з екрану.

Ларка Людмила Сергіївна,

к.е.н., доцент кафедри економіки та маркетингу

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут»

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ТОВАРІВ: ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ

Актуальність управління якістю товарів та послуг обумовлюється тим, що забезпечення цільового рівня прибутковості суб'єктів неможливе без досягнення певного рівня обсягів реалізації продукції та/або послуг. У свою чергу ключовим фактором у процесі купівлі є якість товару. Саме тому при управлінні якістю товарів у першу чергу необхідно урахувати економічний аспект. В умовах глобалізації світового господарства якість продукції стає основною конкурентною перевагою на цільовому сегменті ринку, тому цілком логічним є той факт, що конструкторські та технологічні служби підприємств постійно вишукують можливості підвищення якості продукції, звісно у економічно обґрунтованих межах. Методичні підходи щодо управління якістю, що застосовуються компаніями у сучасних ринкових умовах, є невід'ємною частиною

менеджменту якості. Основні вимоги до управління якістю продукції – стабільність роботи системи управління якістю, відповідність міжнародним стандартам [2].

Серед факторів, які негативно впливають на рівень якості продукції доцільно виділити такі: якість сировини та комплектуючих матеріалів; недостатньо прогресивні технологічні процеси виробництва; недоліки в організації виробничого процесу; невідповідність кваліфікації персоналу технічному устаткуванню; порушення ритмічності виробництва.

Ефективність господарської діяльності окремих компаній на цільових ринках збуту значною мірою залежить від того, чи відповідає їх продукція стандартам якості. Тому завдання управління якістю продукції є актуальним для всіх країн і підприємств без винятку. Категорія якості продукції є однією з найскладніших серед тих, з якими доводиться мати справу фахівцям у сфері виробництва. Вона є критерієм вибору сировини, напівфабрикатів, інших предметів для задоволення виробничих потреб, а також важливим чинником планування виробництва і оцінювання його результатів, визначення його складності і ефективності, організації праці, створення нових виробів [3].

Розглянемо детальніше економічний аспект управління якістю продукції. Основний критерій оцінювання процесу управління якістю продукції – це показник економічної ефективності, тобто витрати на забезпечення певного рівня якості продукції не повинні перевищувати прибуток від реалізації цієї продукції. При управлінні якістю не слід забувати відомий маркетингологам вислів «за зайву якість споживач не платитиме». Тобто конструктори та технологи повинні знаходитися у тісному контакті з маркетингологами для визначення балансу «ціна – якість».

Також необхідно мати на увазі, що витрати на забезпечення якості продукції можуть мати досить великий строк окупності, якщо ці витрати спрямовані на системні зміни у процесі виробництва, впровадження міжнародних систем управління якістю тощо. У цьому випадку для оцінювання ефективності управління якістю продукції можна застосовувати класичні показники ефективності інвестицій: чистий дисконтований дохід, внутрішня норма дохідності, строк окупності тощо.

Підвищити ефективність господарської діяльності підприємства за рахунок удосконалення управління якістю продукції можна за допомогою використання методології функціонально-вартісного аналізу, який дозволяє досить детально проаналізувати виріб, визначити функції, які

можна коригувати, скласти перелік складових елементів виробу, що забезпечують виконання цих функцій.

Незважаючи на те, що алгоритм визначення ефективності управління якістю продукції є досить простим, основною проблемою є визначення обсягу грошових притоків саме у наслідок підвищення якості продукції. Якщо з обсягом грошових відтоків все доволі просто, їх можна підрахувати прямим чином, оскільки вони складаються з витрат на підвищення якості продукції, то з обсягом грошових притоків все набагато складніше.

Збільшення грошових притоків підприємства може відбуватися за рахунок безлічі факторів: це може бути збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції, удосконалення цінової політики підприємства, правильно обрана конкурентна стратегія, проведення рекламної кампанії. Саме тому для визначення частки прирощення грошових надходжень за рахунок підвищення якості продукції залучаються експерти, які емпіричним шляхом визначають, яким чином вплинуло удосконалення якості продукції на обсяги її реалізації. Досвід експертів у даному випадку є безцінним.

Список використаних джерел

1. Масюкова Л. О. Формування конкурентних переваг підприємства в умовах адаптації до екзогенних змін / Л. О. Масюкова, Л. С. Ларка // Актуальні проблеми розвитку галузевої економіки та логістики : матеріали 7-ї наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 15 листопада 2019 р. – Харків : НФаУ, 2019. – С. 56 – 58.
2. Безнощенко Н. О. Підвищення якості продукції як чинник зростання конкурентоспроможності машинобудівного підприємства / Н. О. Безнощенко // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2013. – № 4 (51). – С. 15 – 22.
3. Конащук В. Л. Вплив якості продукції на конкурентоспроможність / В. Л. Конащук, Д. Г. Робота [сайт]. – Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_8_115.pdf. – Дата звертання 02.05.2020. – Назва з екрану.